

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720203549
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5720203549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v právnej veci osoby povinnej platením výživného (otec): P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom T.. C. č. XXXX/XX, XXX XX M., právne zastúpený JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, advokátkou s miestom výkonu advokácie Pavla Mudroňa 26, 036 01 Martin, IČO: 42 392 144, proti plnoletému dieťaťu: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX M., právne zastúpený spoločnosťou AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: 36 868 108, o zníženie výživného, o zvýšenie výživného a jednorazový príspevok na plnoleté dieťa, o odvolaní plnoletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5Pc/16/2020-577 zo dňa 11. novembra 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) Okresný súd Martin (ďalej „súd prvej inštancie“, prípadne „okresný súd“) uložil P. K. ako osobe povinnej platením výživného povinnosť prispievať na výživu plnoletého dieťaťa M. K. zvýšeným výživným v sume 300,- eur mesačne od 01.09.2021 vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred (výrok I.), zameškané výživné od 01.09.2021 do 30.11.2021 v sume 270,- eur povolil splácať v 50,- eurových mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným do úplnej úhrady pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia jednej splátky (výrok II.), vo zvyšnej časti návrh plnoletého dieťaťa o zvýšenie výživného zamietol (výrok III.) a súčasne rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.). Súd prvej inštancie po vyhodnotení predložených listinných dôkazov ustálil, že plnoletý M. K. je od septembra 2020 študentom Karlovej univerzity v Prahe, avšak prvý ročník študoval dištančne a Prahu nenavštevoval. Predtým bol študentom súkromnej strednej školy, kde boli preukazované poplatky v súvislosti s týmto štúdiom. Zo strany plnoletého dieťaťa v akademickom roku 2021/2022 neboli preukazované konkrétne výdavky spojené s nákupom študijných pomôcok, literatúry, avšak súd prvej inštancie vyslovil predpoklad, že tieto výdavky existovali, len neboli presne špecifikované. Súd prvej inštancie súčasne poukázal na to, že po jeho rozhodnutí v marci 2021 otec preukázal záujem zamestnať sa, doložil príjmy, ktoré mal zo zamestnania a v podstate od júla 2021 pracuje v Rakúsku, kde dosahuje podstatne vyšší príjem a zároveň týmto vznikol plnoletému dieťaťu nárok na prídavky na dieťa, pričom tieto rodinné prídavky bude poberať matka dieťaťa ako doplatok k slovenským rodinným prídavkom a aj z tohto zdroja budú hradené výdavky plnoletého dieťaťa. Súčasne ustálil, že za obdobie od mája do augusta 2021 došlo v domácnosti otca k výraznému poklesu príjmu, nakoľko jeho partnerka bola práceneschopná a od septembra 2021 jeho maloletý syn Q., ktorý s ním žije v spoločnej domácnosti, začal navštevovať povinnú školskú dochádzku s prihlásením sa do školskej družiny, čo zvýšilo výdavky na strane tohto

dieťaťa. Poukázal na to, že na výdavkoch dieťaťa sa majú podieľať obidvaja rodičia, teda otec a aj matka, ktorých príjem bol nesporne v konaní zistený. Plnoleté dieťa, ktoré sa pripravuje na ďalšie povolanie štúdiom na vysokej škole, v posudzovanom prípade v Prahe, má s tým nesporne spojené výdavky, ktoré zo strany matky a aj otca sú zabezpečované v takej výške, aby si syn mohol zabezpečiť všetky výdavky, ktoré má spojené so štúdiom, bežnými hygienickými, kultúrnymi, zdravotnými potrebami. Matka plnoletého dieťaťa dokladovala súdu výdavky, ktoré má s domácnosťou, kde býva a to na opravu a údržbu, keď podľa názoru súdu prvej inštancie nesporne išlo o výdavky potrebné, avšak je potrebné na nich hľadieť v zmysle Zákona o rodine ako na výdavky, ktoré nemajú prednosť pred úhradou výživného. Súd prvej inštancie súčasne poukázal na skutočnosť deklarovanú otcom plnoletého, že po vyporiadaní BSM po rozvode manželstva s matkou plnoletého dieťaťa, pre každého zo synov vložil na osobitný účet 2.000,- eur, ktoré mali slúžiť na pokrytie prípadných zvýšených nákladov súvisiacich so štúdiom, keď túto skutočnosť plnoletý syn, ani jeho právna zástupkyňa, žiadnym spôsobom nepopreli. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že primerané zvýšené výživné bude na sumu 300,- eur od 01.09.2021, kedy došlo k preukázanému zvýšeniu výdavkov na strane M. K., keď v predchádzajúcom období študoval z domu a v období od mája do augusta 2021 bola na strane otca potreba zabezpečiť príjmy rodiny z dôvodu dlhodobej PN jeho partnerky. Súd prvej inštancie vychádzal z porovnania príjmov otca plnoletého a matky plnoletého, keď poukázal na to, že od ostatného rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 31.03.2020 (pozn. odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené „zo dňa 31.03.2021“) došlo na strane matky plnoletého k zvýšeniu príjmu na sumu 1.363,72 eur v čistom, keď dovtedy jej priemerný mesačný zárobok v roku 2021 predstavoval sumu 1.190,- eur. U otca mal preukázané iba reálne príjmy z jeho pracovných zmlúv, ktoré predložil od svojho zamestnávateľa, pričom konštatoval, že podstatné zvýšenie príjmu na jeho strane nastalo až v júli 2021, kedy sa zamestnal v Rakúsku a k tomuto obdobiu vyhodnotil aj zvýšenie výdavkov na strane plnoletého M. K., ktorý od septembra 2021 začal študovať v Prahe prezenčnou formou štúdia. Súd prvej inštancie pri výške výživného zohľadnil aj situáciu na strane otca v súvislosti s práceneschopnosťou jeho partnerky, ako aj zvýšené výdavky na tretieho maloletého syna Q.. Zameškané výživné za obdobie od septembra 2021 vo výške 270,- eur predstavuje rozdiel medzi pôvodne určeným výživným vo výške 210,- eur mesačne a novo určeným výživným vo výške 300,- eur mesačne za tri mesiace (3 x 90,- eur), keď zameškané výživné súd povolil otcovi maloletého splácať v 50,- eurových mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), nakoľko v tomto prípade CMP neupravuje možnosť rozhodnúť o trovách konania inak. Pokiaľ by aj mal súd zohľadniť tvrdenia právnej zástupkyne plnoletého dieťaťa, že je dôvod na priznanie jeho trov vzhľadom na úspech vo veci samej, v tomto prípade CMP nezohľadňuje pomer úspechu a neúspechu, ktorý by v danom prípade aj tak nebol jednoznačný pre plnoleté dieťa.

2. Proti predmetnému rozsudku podal plnoletý M. K. odvolanie z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Má za to, že súd prvej inštancie opätovne dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne neopodstatnenosti a účelovosti bezodplatného prevodu obchodného podielu v spoločnosti BUTTON, s.r.o., v ktorej bol otec plnoletého spoločníkom od 21.06.2019 do 28.12.2020, kedy v predmetnej spoločnosti vykonával aj funkciu konateľa. Súčasne poukázal na to, že otec plnoletého ku dňu 21.03.2021 skončil i na pozícii konateľa spoločnosti. Ukončenie pracovného pomeru z jeho strany v spoločnosti BUTTON, s. r. o. a bezodplatný prevod obchodného podielu v priebehu konania na Okresnom súde Martin sa plnoletému javí ako účelové a špekulatívne. Pokiaľ otec plnoletého svoje vysvetlenie bezodplatného prevodu opiera o skutočnosť, že k ukončeniu jeho účasti v spoločnosti došlo postupne a od novembra 2020 už do firmy nechodil, má plnoletý za to, že toto tvrdenie je absolútne neopodstatnené, nakoľko pre výkon funkcie konateľa prezenčná osobná účasť v sídle spoločnosti nezakladá žiadnu relevanciu, keď navyše postavenie spoločníka vôbec nie je viazané na jeho prítomnosť alebo výkon akejkoľvek činnosti v spoločnosti. Ak by sa aj tvrdenia otca plnoletého o tom, že predtým, ako uzavreli so spoločníkom zmluvu o prevode obchodného podielu, si dali urobiť účtovnú uzávierku, aby vedeli ako na tom naozaj spoločnosť je a či na fungovanie spoločnosti bolo potrebné spoločnosť dotovať, ukázali ako pravdivé, tak ani potreba jednorazového príspevku na fungovanie spoločnosti nezakladá záver, že obchodný podiel nemá žiadnu hodnotu. Plnoletý má za to, že súd nedostatočne preskúmal účtovnú závierku spoločnosti a súčasne je evidentné, že obchodný podiel mal vzhľadom na kladné vlastné imanie hodnotu. Má za to, že je nepochopiteľné, aby jeho otec dobrovoľne previedol obchodný podiel vo výške 50 % bezodplatne v čase, kedy bola spoločnosť podľa ekonomických ukazovateľov v dobrej kondícii a podiel spoločníka na zisku

bol relatívne vysoký, keď uvedené skutočnosti museli byť povinnému ako konateľovi zrejme a následne boli potvrdené samotnou účtovnou závierkou. Podľa názoru plnoletého výška podielu jednoznačne nebola zanedbateľná a pri prepočte sa otec dobrovoľne vzdal možného nároku na vyplatenie 1/2 zisku, čo činí sumu 7.889,50 eur. Plnoletý má za to, že otec plnoletého svojou argumentáciou, že vzhľadom na pandémiu a nepožiadanie o dotáciu z dôvodu nízkych mzdových nákladov a vzhľadom na predmet podnikania bola predmetná spoločnosť v strate, zavádza súd. Podľa informácií z verejných zdrojov, predmetná spoločnosť mala na konci roka vzhľadom na pandémiu pomerne vysoký zisk, pričom zo zverejnenej účtovnej závierky spoločnosti BUTTON, s. r. o. je zrejme, že spoločnosť v roku 2020 vykázala výsledok hospodárenia vo výške 15.779,- eur, čo predstavuje tržby za rok 2020 vyššie ako za roky predchádzajúce, keď v spoločnosti nie sú aktuálne evidované ani žiadne dlhy a nedoplatky. Podľa plnoletého bolo pohnútkou otca k prevodu predmetného obchodného podielu to, aby sa v očiach súdu javil ako nemajetný a nemusel platiť vyššie výživné na plnoletého syna. Podľa názoru plnoletého sa súd prvej inštancie v konaní nedostatočne zaoberal tým, že jeho otec previedol obchodný podiel, keď uvedený prevod spôsobil, že sa jeho otec sám a dobrovoľne obral o ďalší zdroj príjmu, ktorý získaval ako konečný užívateľ výhod do decembra 2020. Súčasne plnoletý poukázal na to, že od júna 2021 sa jeho otec zamestnal v Rakúsku v spoločnosti so sídlom vo Viedni a preukazoval príjem za jún 2021 vo výške 346,11 eur, v mesiaci júl 2021 vo výške 2.602,- eur, v auguste 2021 vo výške 2.321,- eur a v septembri 2021 vo výške 2.324,65 eur, a teda jeho preukázaný priemerný mesačný príjem za mesiace, v ktorých dosahoval príjem z práce v Rakúsku, sa tak pohybuje na úrovni 2.416,- eur za mesiac. V nadväznosti na uvedené je plnoletý presvedčený o tom, že výživné vo výške 360,- eur mesačne mu bez dôvodných pochybností môže uhrádzať bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb a životných potrieb ostatných maloletých detí, ku ktorým ho viaže vyživovacia povinnosť. Na podklade preukázanej výšky príjmu otca plnoletý konštatoval, že jeho životná úroveň ako plnoletého dieťaťa a životná úroveň jeho otca sa po zmene, resp. dlhodobom náraste mzdy jeho otca, diametrálne odlišuje a v kontexte vzniknutých zmien je preto potrebné opätovne prehodnotiť výšku výživného poskytovanú plnoletému s prihliadnutím na zásadu potencionality a predpokladu, že mzda povinného bude vplyvom času a etablovania sa na aktuálnej pracovnej pozícii povinného v Rakúsku narastať. Plnoletý sa súčasne nestotožnil so záverom prvoinštančného súdu, z akého dôvodu priznal plnoletému výživné až od 01.09.2021, keď poukázal na to, že aj keď v akademickom roku 2020/2021 prebiehala výučba dištančnou formou, mal so štúdiom početné výdavky a súd napríklad vôbec nebral do úvahy to, že musel vynaložiť finančné prostriedky na všetky učebné pomôcky a prijímacie pohovory. Zároveň, nakoľko nebolo zrejme, kedy sa začne prezenčná výučba, plnoletý musel mať zabezpečené ubytovanie aj v akademickom roku 2020/2021, keď je nesporné, že jeho snahou nie je obohatiť sa na úkor otca, ale práve naopak, snaží sa správať ekonomicky a od akademického roku 2021/2022 sa mu podarilo vybaviť si lacnejšie ubytovanie na internáte. Podľa názoru plnoletého súd prvej inštancie v tomto kontexte absolútne nebral do úvahy jeho argumentáciu o jeho výdavkoch na štúdium v prvom ročníku na vysokej škole, ktoré mu preukázateľne vznikli, a ktoré preukázal už vo svojom návrhu na zvýšenie výživného a priznanie jednorazového príspevku. Plnoletý súčasne poukázal na to, že pokiaľ jeho otec začal dosahovať vyšší príjem v súvislosti s vykonávaním práce v Rakúsku, tento príjem mohol potencionálne dosahovať už dlhšiu dobu, a to, že tento príjem nedosahoval bolo spôsobené len okolnosťami na jeho strane, ktoré nemôžu byť na ťarchu plnoletého. Poukázal na to, že je všeobecnou praxou overené a preukázateľné, že nástupný plat pri výkone pracovnej pozície sa výrazne líši od platu etablovaného a skúsenejšieho zamestnanca, keď profesijné skúsenosti a vzdelanie povinného vytvára pevný základ pre vyšší platový rámec v akom sa otec plnoletého aktuálne pohybuje. Súčasne akékoľvek prípadné zníženie platových pomerov povinného by malo byť len znížením dočasného charakteru, pretože platový potenciál povinného je už jasne daný a preukázateľný. Ak by aj v dôsledku aktuálnej epidemiologickej situácie prišiel otec plnoletého krátkodobo o možnosť vykonávať svoju prácu, stanovenie výživného je nutné posudzovať v širších súvislostiach dlhšieho časového rámca so zohľadnením všetkých potrieb dospelého človeka. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu plnoletého M. K. sumou 360,- eur mesačne od 02.09.2020 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám plnoletého s tým, že otec by bol oprávnený zameškané výživné vo výške 2.400,- eur splácať v mesačných splátkach vo výške 100,- eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám plnoletého a súčasne „aby žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 100 %“.

3. Otec plnoletého sa k odvolaniu plnoletého písomne dňa 31.01.2022 vyjadril, keď navrhol, aby odvolací súd odvolanie čo do výroku I. podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku odmietol a čo do výrokov II. až IV. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Poukázal na to, že plnoletý

nebol oprávnený podať odvolanie čo do výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd čiastočne vyhovel ním podanému návrhu na zvýšenie výživného na sumu 300,- eur mesačne od 01.09.2021, nakoľko sa jedná o výrok rozsudku v prospech odvolateľa, a teda takýto výrok nemá možnosť napadnúť odvolaním v zmysle § 359 CSP. Plnoletý sa teda môže odvolaním domáhať iného rozhodnutia iba vo vzťahu k výroku, ktorým mu súd vo zvyšnej časti zamietol podaný návrh na zvýšenie výživného a nie v časti, v ktorej mu čiastočne vyhovel. Čo sa týka odvolania voči ostatným výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, považoval otec plnoletého podané odvolanie v celom rozsahu za nedôvodné, keď má za to, že súd prvej inštancie sa riadne a dôsledne vysporiadal so skutkovými tvrdeniami účastníkov konania, správne vyhodnotil pomery tak na strane osoby povinnej platením výživného, ako aj na strane plnoletého dieťaťa. Pokiaľ ide o opakovane vznesené námietky voči ukončeniu jeho pracovného pomeru v spoločnosti BUTTON, s.r.o. a bezodplatného prevodu spoluvlastníckeho podielu (pozn. odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené „obchodného podielu“) otec plnoletého považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne, keď aj s ohľadom na jeho súčasne zamestnanie je zrejmé, že v spoločnosti BUTTON, s.r.o. by nedosahoval vyšší príjem a jeho životná úroveň by nebola lepšia, ako je tomu v súčasnosti. Má za to, že súd prvej inštancie prehľadne a chronologicky zhodnotil jeho zárobkové pomery za obdobie trvania súdneho konania, keď pre obchodnú spoločnosť BUTTON, s.r.o. pracoval len na čiastočný pracovný úväzok z dôvodu, že viac práce v tejto spoločnosti nebolo. Do konania opakovane predložil účtovnú závierku spoločnosti BUTTON, s.r.o. zostavenú ku dňu 04.11.2020, t.j. ku dňu konania valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti, na ktorom bolo rozhodnuté o zániku jeho účasti v spoločnosti v postavení spoločníka spoločnosti, keď z predloženej účtovnej závierky je zrejmé, že za obdobie od 01.01.2020 do 04.11.2020 mala spoločnosť čistý obrat vo výške 169.910,- eur, z toho tržby z predaja tovaru boli 167.203,- eur pri nákladoch na hospodársku činnosť vo výške 169.256,- eur, pričom z uvedeného je zrejmé, že finančná kondícia spoločnosti v čase, kedy sa rozhodovalo o jeho ďalšom zotrvaní v spoločnosti, nebola dobrá a skutočne nemal k dispozícii nijaký kapitál, ktorý by mohol vložiť do ďalšieho rastu spoločnosti. S poukazom na účtovnú závierku spoločnosti je preto podľa neho čisto hypotetické tvrdenie plnoletého, že sa mal dobrovoľne vzdať majetkového prospechu, ktorý zodpovedal podielu na zisku spoločnosti za rok 2020. Samotná skutočnosť, že spoločnosť vykáže kladný výsledok hospodárenia - zisk, ešte neznamená, že o jeho spôsobe využitia bude za každých okolností rozhodnuté tak, že tento bude použitý na rozdelenie medzi spoločníkov, keď ako vyplynulo z účtovnej závierky spoločnosti BUTTON, s.r.o. zostavenej k 31.12.2020 výsledok hospodárenia minulých rokov bol - 21.908,- eur, neuhradená strata minulých rokov - 28.335,- eur (str. 8 účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2020, riadky č. 97 a 99) a z tohto dôvodu otec plnoletého namietol ako neopodstatnené tvrdenie svojho syna, že sa mal dobrovoľne vzdať majetkového prospechu v spoločnosti, ktorý mal činiť najmenej 7.889,50 eur. Pokiaľ ide o odplatosť prevodu jemu patriacemu obchodnému podielu v danej spoločnosti, má za to, že v konaní bolo preukázané, že obchodný podiel pri vstupe do spoločnosti nadobudol bezodplatne. Následne, vzhľadom na ekonomickú kondíciu spoločnosti a tiež fakt, že do spoločnosti nevložil nijaký vlastný kapitál, obchodný podiel bezodplatne previedol druhému spoločníkovi spoločnosti späť do jeho vlastníctva pri zániku svojej účasti v spoločnosti. Otec plnoletého sa nestotožnil s tvrdením plnoletého o tom, že odkedy sa zamestnal v Rakúsku, mu príjem umožňuje platiť výživné v ním požadovanej výške, nakoľko sa súd prvej inštancie správne vysporiadal s posúdením obdobia, kedy reálne a objektívne došlo k zvýšeniu nákladov plnoletého súvisiacich so štúdiom na vysokej škole v Prahe. V tejto súvislosti poukázal na to, že v konaní bolo nesporné, že v akademickom roku 2020/2021 syn študoval z domu a žil teda v spoločnej domácnosti v M. so svojou matkou a mladším bratom, ku ktorému si rovnako plní vyživovaciu povinnosť. Za obdobie od septembra 2020 do augusta 2021 nebolo preukázané zvýšenie nákladov na plnoletého, pričom pokiaľ ide o náklady na prenájom bytu v Prahe, tieto v priebehu súdneho konania opakovane namietal ako nedôvodne vynakladané, keď samotný plnoletý (resp. jeho matka) priznal, že v prenajatom byte v Prahe ani raz nebol. Vzhľadom na nedôvodnosť takto vynaložených nákladov nemožno, podľa názoru otca plnoletého, uvažovať o zvýšení výživného už od podania návrhu na súd, pretože takto zvýšené výživné by jednak nezodpovedalo jeho majetkovým možnostiam a ani potrebám plnoletého, keď navyše v konaní preukázal, že jeho partnerka absolvovala v máji 2021 náročnú operáciu srdca, po ktorej bola dlhodobo práceneschopná. Až keď sa jej stav zlepšil a nepotrebovala už jeho osobnú pomoc, odišiel za prácou do Rakúska, čo bolo na konci mesiaca jún 2021. Počas leta 2021 plnoletý syn netvrdil a podľa názoru otca ani objektívne nemal zvýšené výdavky súvisiace so štúdiom, keďže počas letných prázdnin štúdiom neprebíha a práve naopak on (otec) by mohol argumentovať tým, že plnoletý mal možnosť zohnať si brigádu na privyrobenie si, čo však podľa jemu dostupných informácií nespravil. Otec plnoletého poukázal na to, že až od septembra 2021 plnoletý začal študovať v Prahe dennou formou štúdia, zabezpečil si ubytovanie na internáte, ale napriek tomu v konaní nepredložil dôkazy týkajúce sa nákladov na študijné materiály,

knihy a pod., ktoré by odôvodňovali určenie výživného vo vyššej výške, ako ho určil súd prvej inštancie v rozsudku zo dňa 11.11.2021. On uvedený rozsudok akceptuje, pretože súdom určenú výšku výživného považuje za adekvátnu štúdiu na vysokej škole a jeho momentálnym zárobkovým možnostiam. Súhlasil s úvahou súdu prvej inštancie, ktorý prihliadol na skutočnosť, že jeho najmladší syn Q. nastúpil do 1. ročníka základnej školy, čo je objektívne skutočnosť spôsobujúca zmenu pomerov na jeho strane. Taktiež poukázal na to, že v priebehu konania na súde prvej inštancie plnoletý syn predložil do konania výpisy z bankového účtu, z ktorých vyplývalo, že matka mu poslala na jeho bankový účet v mesiacoch september a október 2021 sumu do 400,- eur, ktorá podľa vyjadrenia právneho zástupcu na pojednávaní dňa 04.11.2021, pokrývala výdavky plnoletého syna spojené so štúdiom v Prahe. Preto podľa neho nie je ani dôvodné, aby sa podieľal na výžive plnoletého syna vo väčšej miere, keďže vzhľadom na vek syna a skutočnosť, že študuje v Prahe, sa matka na jeho výžive nepodieľa osobnou starostlivosťou o neho, a aj jej vyživovacia povinnosť voči synovi sa má prejavovať vo forme peňažného plnenia. Otec plnoletého súčasne poukázal na to, že v Rakúsku pracuje na pozícii, na ktorej nemá možnosť dosahovať podstatne vyšší príjem, nakoľko do práce nastúpil na robotnícku pozíciu bez znalosti nemeckého jazyka, keď jeho príjem závisí od počtu odpracovaných hodín a prípadných nadčasov. Jeho výška od júna 2021 sa nezmenila a keby chcel pracovať na Slovensku v odbore, v ktorom študoval, t.j. grafik tlačových médií, tak v Žilinskom kraji je na tejto pracovnej pozícii rozpätie príjmu v hrubom od 800,- eur do 1.000,- eur a v Bratislavskom kraji od 900,- eur do 1.400,- eur, keď on má ukončené stredoškolské vzdelanie na Umeleckej priemyslovke v Kremnici. Napriek tomu, že plnoletý s ním naďalej neudržiava nijaký osobný kontakt, na Vianoce mu dal nad rámec bežného výživného a splátky zameškaného výživného sumu 100,- eur. Taktiež poukázal na to, že plnoletému synovi (a rovnako aj ostatným deťom) vybavil prostredníctvom administratívnej pracovníčky, ktorá sa uvedeným zaoberá, podanie žiadosti o poberanie rodinných prídavkov z Rakúska, o ktoré si matka na synov M. a Q. požiadala, keď výška týchto prídavkov v sume cca 117,- eur mesačne na plnoletého je rovnako suma, ktorú je potrebné započítať na plnenie vyživovacej povinnosti voči synovi, a to aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/88/2017 zo dňa 19.03.2018. Poukázal na to, že prídavky na dieťa z Rakúska budú matke na plnoletého vyplácané späťne od mesiaca, kedy o nich požiadala. Taktiež poukázal na to, že od posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti na plnoletého došlo k zvýšeniu príjmu aj na strane matky plnoletého. Pokiaľ plnoletý poukázal na to, že v súvislosti so štúdiom na vysokej škole mal výdavky ešte pred samotným nástupom na vysokoškolské štúdium, ktoré v konaní dokladoval, otec plnoletého sa stotožnil s posúdením uvedených argumentov zo strany súdu, keď ide o výdavky, ktoré plnoletý vynaložil jednorazovo a predtým, ako požiadal súd o zvýšenie výživného, a preto nie je dôvodné na tieto výdavky prihliadať, obzvlášť, ak zahŕňali aj výdavky netýkajúce sa výlučne plnoletého syna (náklady na cestu a ubytovanie mladšieho syna, ktorý šiel na prijímacie skúšky na výlet). Otec plnoletého má za to, že plnoletý okrem výdavkov na ubytovanie na internáte, dopravnú kartu na cestovanie v Prahe a cestu z Z. do Prahy a späť, nepreukázal nijaké ďalšie náklady spojené s jeho vysokoškolským štúdiom (napr. neboli produkované nijaké doklady o nákladoch na členský poplatok do knižnice, nákup skrípt a pod.), a preto je dôvodné sa domnievať, že takéto náklady syn zrejme nevynaložil, inak by ich zrejme v konaní tvrdil a preukázal. Má za to, že vo vzťahu k odvolaním napadnutému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, plnoletý neuviedol žiadnu konkrétnu právnu argumentáciu, ku ktorej by sa mohol vyjadriť, a preto má za to, že odvolanie voči uvedenému výroku je neopodstatnené, keďže v mimosporovom konaní je možné rozhodovať o nároku na náhradu trov konania jedine v prípade, ak boli tieto trovy konania pred rozhodnutím súdu vyčíslené, čo vyplýva z § 58 CMP, v zmysle ktorého o nároku na náhradu trov konania a výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, navyše by sa muselo jednať o naplnenie dôvodov na ich priznanie v zmysle § 55 CMP, čo zo strany plnoletého nebolo ani len tvrdené.

4. Plnoletý syn právo na odvoláciu repliku nevyužil.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania zo strany plnoletého dieťaťa v rozsahu danom ustanovením § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok podľa § 2 ods. 1 v spojení s § 387 ods. 1, 2 CSP v celom rozsahu potvrdil.

6. Krajský súd podobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie obsahovo vyčerpávajúcim spôsobom zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd

zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval dané predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil z akých úvah vychádzal. Rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa súd prvej inštancie neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

7. Na zdôraznenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza nasledovné.

8. Pokiaľ plnoletý v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie mal pri rozhodnutí o zvýšení výživného prihladiť na ukončenie pracovného pomeru otca plnoletého v spoločnosti BUTTON, s.r.o., ako aj bezodplatný prevod obchodného podielu v tejto spoločnosti v priebehu konania, keď mal za to, že týmto predajom sa otec plnoletého vzdal možného nároku na vyplatenie polovice zisku, čo činí najmenej sumu 7.889,50 eur a súčasne sa zbavil majetkovej hodnoty zodpovedajúcej hodnote tohto obchodného podielu, odvolací súd sa s touto námietkou nestotožnil. Primárne odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že pred predajom predmetného obchodného podielu mala tak, ako to vyplýva z tvrdenia otca plnoletého, ako aj z ním predloženej účtovnej závierky zostavenej ku dňu 04.11.2020 (t.j. v čase podpísania zmluvy o bezodplatnom prevode obchodného podielu) predmetná spoločnosť v období január až november 2020 čistý obrat vo výške 169.910,- eur, z toho tržby z predaja tovaru predstavovali výšku 167.203,- eur, tržby z predaja služieb 1.284,- eur a ostatné výnosy z hospodárskej činnosti 1.423,- eur, keď náklady na hospodársku činnosť predmetnej spoločnosti v uvedenom období predstavovali 169.256,- eur a výsledok hospodárenia predmetnej spoločnosti minulých rokov predstavoval -21.908,- eur, neuhradená strata minulých rokov -28.335,- eur a nerozdelený zisk z minulých rokov 6.427,- eur. Z uvedeného nemožno vyvodiť záver o tom, že by sa z dlhodobého hľadiska jednalo o ziskovú spoločnosť. Pokiaľ otec plnoletého obchodný podiel predmetnej spoločnosti bezodplatne previedol na druhého spoločníka v predmetnej spoločnosti T. A., odvolací súd poukazuje na to, že z porovnania účtovných závierok za obdobie január až november 2020 a január až december 2020 je zrejмый rozdiel v hospodárskom výsledku tejto spoločnosti, avšak k pozitívnej zmene predmetného hospodárskeho výsledku malo dôjsť až v období nasledujúcom po tom, ako otec plnoletého previedol svoj obchodný podiel v predmetnej spoločnosti (po vyhotovení účtovnej závierky zostavenej ku dňa 04.11.2020), čo v spojení so skutočnosťou, že otec plnoletého nadobudol predmetný obchodný podiel vo výške 50 % na základe zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 30.05.2019 od T. A. bezodplatne, nenásvedčuje tomu, že by otec týmto prevodom sledoval úmysel vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Pokiaľ plnoletý namietal, že prevodom predmetného obchodného podielu sa otec plnoletého vzdal majetkového prospechu vo forme podielu na zisku, ktorý predmetná spoločnosť dosiahla za rok 2020 v celkovej výške 15.779,- eur, keď obchodnému podielu otcovi plnoletého (vo výške 50 %) by zodpovedal podiel na zisku v sume 7.889,50 eur, odvolací súd poukazuje na to, že predmetný hospodársky výsledok nemá bez ďalšieho vznik nároku na vyplatenie zisku spoločníkom spoločnosti, ale môže byť (v určitých prípadoch aj obligatórne) použitý aj na iné účely, a to napr. aj na úhradu straty predmetnej spoločnosti za minulé roky (z obidvoch účtovných závierok vyplýva, že táto strata predstavovala sumu -28.335,- eur); porovnaj § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka, keď nie je možné (bez ďalších relevantných skutočností) postavenie otca ako fyzickej osoby povinnej na platenie výživného stotožňovať s postavením právnickej osoby, ktorej režim fungovania a potrieb závisí od iných faktorov. Pokiaľ plnoletý poukazoval na možnú účelovosť takéhoto konania jeho otca, odvolací súd v tomto konaní otca účelovosť nevzhliadol, keď z následného správania otca plnoletého vyplýva, že jeho rozhodnutie ukončiť pôsobenie v predmetnej spoločnosti (v ktorej pôsobil aj ak zamestnanec) bolo ovplyvnené jeho snahou dosahovať vyšší príjem v pracovnom pomere (tento dosahoval vyššiu výšku ako jeho príjem v predmetnej spoločnosti), keď vykonávaniu zárobkovej činnosti sa následne nevyhýbal a v konečnom dôsledku sa za účelom zabezpečenia financovania zvýšených výdavkov zamestnal v Rakúsku, kde dosahuje (pri zvýšených výdavkov na stravu a cestovanie) nadštandardný príjem. Prijatie argumentácie plnoletého by potom mohlo viesť (v prípade rozhodnutia otca zotrvať v predmetnej spoločnosti) aj k opačnému záveru, t.j. že otec by sa (pri neúspešnom vykonávaní podnikateľskej činnosti) vzdával vyššieho príjmu, ktorý by potenciálne mohol dosahovať v pracovnom pomere, čo nemožno samo osebe (bez ďalších relevantných skutočností, preukazujúcich účelovosť takéhoto správania) považovať za akceptovateľné.

9. Pokiaľ plnoletý namietal, že súd prvej inštancie mal zvýšiť výživné odo dňa, kedy nastúpil na vysokú školu, t.j. Karlovu univerzitu v Prahe (od 02.09.2020), odvolací súd sa stotožnil so skutkovou a právnou argumentáciou súdu prvej inštancie o tom, že školský rok 2020/2021 absolvoval plnoletý dištančnou formou, z dôvodu čoho boli jeho výdavky spojené so štúdiom (v porovnaní so situáciou, ak by absolvoval štúdium prezenčnou formou) podstatne nižšie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pred nástupom plnoletého na vysokú školu, tento študoval na Evanjelickom gymnáziu, so sídlom M. R. Štefánika 17, Martin, kde v školskom roku 2017/2018 bola určená výška príspevku na úhradu nákladov na výchovu a vzdelávanie v sume 500,- eur/školský rok, keď tento výdavok plnoletému v súvislosti s nástupom na vysokú školu odpadol. Odvolací súd do určitej miery pripúšťa argumentáciu plnoletého, že v súvislosti s nejasnou situáciou ohľadne formy štúdia v školskom roku 2020/2021 si musel zabezpečiť ubytovanie v Prahe, avšak toto ubytovanie reálne nevyužíval, keď navyše sa jednalo o časovo prechodný stav. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že výživné zo strany otca na plnoletého v danom čas predstavovalo výšku 210,- eur mesačne, keď na výžive plnoletého sa má podieľať aj jeho matka. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie dospel k záveru, že k reálnemu zvýšeniu výdavkov plnoletého zakladajúcich podstatnú zmenu pomerov na strane oprávneného došlo až od začiatku školského roku 2021/2022. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že príjmy otca (predtým ako nastúpil na výkon práce v Rakúsku) pri ďalších dvoch vyživovacích povinnostiach, ktoré má (Q. K. a Q. K., ako aj v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom jeho družky B. B., ktorá sa v máji roku 2021 podrobila operácii srdca), boli značne limitované (u zamestnávateľa Adecco Slovakia, s.r.o., vrátane jeho príjmu za január 2021 u zamestnávateľa TEMPO spol. s r.o., dosiahol v období november 2020 až január 2021 čistý priemerný príjem 808,86 eur mesačne, a v období marec 2021 až jún 2021 čistý priemerný mesačný príjem vo výške 939,88 eur mesačne, čo predstavuje nižšiu výšku ako dosahovala matka plnoletého v rovnakom období, ktorá je tiež osobou povinnou na plnenie vyživovacej povinnosti; naproti tomu v čase jeho pôsobenia v spoločnosti BUTTON, s.r.o. mal dojednanú hrubú mzdu od 18.07.2019 vo výške 520,-eur v hrubom a následne pri skrátaní pracovného úväzku od 01.01.2020 k jej zníženiu na 80,-eur v hrubom). Navyše otec plnoletého začal dosahovať zvýšený príjem v Rakúsku až od mesiaca júl 2021, kedy mal plnoletý prázdniny a v konaní nedeclaroval žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jeho zvýšené výdavky počas tzv. letných prázdnin, keď v tomto čase mu otec prispieval na výživu výživným vo výške 210,- eur mesačne.

10. Odvolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že vyživovaciu povinnosť voči plnoletému dieťaťu majú obidvaja rodičia, a to tak otec, ako aj matka, ktorá vo vzťahu k plnoletému dieťaťu už vzhľadom na jeho vek nevykonáva osobnú starostlivosť. Matka plnoletého v konaní deklarovala viacero výdavkov spojených s údržbou, prípadne rekonštrukciou rodinného domu, ktoré (ako už správne konštatoval súd prvej inštancie) sú výdavkami potrebnými, avšak nemajú prednosť pred plnením vyživovacej povinnosti (viď bod 33. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), keď navyše v priebehu konania došlo k nezanedbateľnému nárastu platu matky plnoletého, keď v období od februára 2020 do januára 2021 dosiahol je čistý príjem 1.190,25 eur mesačne (a k tomu mala náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti za uvedené obdobie v súhrnnej výške 131,54 eur) a v období od februára 2021 do augusta 2021 dosiahol jej čistý príjem výšku 1.363,72 eur mesačne.

11. Skutočnosťou bez významu nie je ani v konaní nesporné tvrdenie otca plnoletého, ktorý poukázal na to, že on vybavil žiadosti o poberanie rodinných prídavkov v Rakúsku všetkým trom svojim deťom (tento prídavok na plnoletého M. má predstavovať výšku 117,- eur), keď prídavok na dieťa je síce sociálnou dávkou, ktorou štát prispieva rodičovi, či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, avšak (popri vyživovacej povinnosti rodičov aj vzhľadom na jeho výšku) umožňuje v časti uhradiť odôvodnené potreby nezaopatreného dieťaťa, a preto odvolací súd posúdení výšky výživného určenej súdom prvej inštancie prihliadol aj na to, že potreby plnoletého môžu byť čiastočne hradené aj z týchto zdrojov (porovnaj závery uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 88/2017 zo dňa 19.03.2018).

12. Pokiaľ otec plnoletého namietal, že odvolanie plnoletého proti výroku I. by malo byť odmietnuté z dôvodu, že plnoletý nebol oprávnený podať odvolanie voči výroku, ktorým súd čiastočne vyhovel ním podanému návrhu na zvýšenie výživného na sumu 300,- eur mesačne od 01.09.2021, nakoľko sa jedná o výrok rozsudku v prospech odvolateľa, a teda takýto výrok nemá možnosť napadnúť odvolaním v zmysle § 359 CSP, odvolací súd poukazuje na to, že predmetný výrok súvisí (je obsahovo prepojený) s nadväzujúcim výrokom III. (ktorým bol návrh plnoletého na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti

zamietnutý), a teda prípadným vyhovením odvolaniu voči výroku III. by došlo k zmene výroku o výške výživného (t.j. výroku I. rozsudku).

13. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

14. Pokiaľ sa plnoletý domáhal, aby súd zaviazal otca plnoletého na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, odvolací súd poukazuje na to, že tento návrh nijakým spôsobom neodôvodnil, keď v zmysle § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Súd však v prejednávanom prípade nevzhladol žiadne dôvody na aplikáciu tohto ustanovenia, nakoľko skutkové okolnosti prípadu nijakým spôsobom nevybočujú z bežného rámca konaní o zmenu vyživovacej povinnosti a zákonom deklarovaná spravodlivá požiadavka na náhradu trov konania nevyplýva (bez ďalšieho) ani z postavenia účastníkov samotného konania, resp. ich motívu k podaniu návrhu na začatie konania. Na základe uvedeného odvolací súd výrok súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania ako vecne správny potvrdil.

15. Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)